

Total number of printed pages-7

24R/23A-2025 (PHI2104M)

2025

PHILOSOPHY

(Minor)

Paper : PHI2104M

(Fundamentals of Indian Philosophy)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

1. Answer the following questions as directed : 1×7=7

নির্দেশ অনুসৰি তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) What are the roots or basis of Indian Philosophy ?
ভাৰতীয় দৰ্শনৰ ভেটি কি ?
- (b) Which system of Indian Philosophy believes in Rebirth without accepting the existence of soul ?

E06FM 0019

Contd.

কোনটো ভাৰতীয় দাৰ্শনিক সম্প্ৰদায়ে আত্মাৰ অস্তিত্ব স্বীকাৰ নকৰাকৈ জন্মান্তৰবাদ বিশ্বাস কৰে ?

- (c) "Out of the Nāstika schools of Indian Philosophy Cārvāka is spiritualistic, whereas Jaina and Bauddha are materialistic."— Is the statement true ?

"ভাৰতীয় দৰ্শনৰ নাস্তিক সম্প্ৰদায়সমূহৰ ভিতৰত চাৰ্বাক হৈছে আধ্যাত্মিক, আনহাতে, জৈন আৰু বৌদ্ধ হৈছে বস্তুবাদী।"— উক্তিটো সত্য নে ?

- (d) Which orthodox school of Indian Philosophy has related to Jñānakāṇḍa or the knowledge section of Veda ?

ভাৰতীয় দৰ্শনৰ অন্তৰ্গত কোনটো আস্তিক সম্প্ৰদায় বেদ জ্ঞানকাণ্ডৰ লগত জড়িত ?

- (e) What is called the cosmic and moral orders in Vedas ?

বেদত জাগতিক আৰু নৈতিক নিয়মক কি বুলি জনা যায় ?

- (f) How many R̥ṇas are recognised in Vedic tradition ?

বৈদিক পৰম্পৰাত কেই প্রকাৰ ঋণৰ স্বীকৃতি প্ৰদান কৰা হৈছে ?

E06FM 0019

2

- (g) Which school of Indian Philosophy calls the concept of freedom or Mokṣa as 'Apavarga' ?

ভাৰতীয় দৰ্শনৰ কোনটো সম্প্ৰদায়ে মুক্তি বা মোক্ষক 'অপবৰ্গ' বুলি অভিহিত কৰিছে ?

2. Answer briefly the following questions : 2×4=8

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

- (a) Name any two Veda-swatantra (having independent origin) Āstika schools of Indian Philosophy.

ভাৰতীয় দৰ্শনৰ যিকোনো দুটা বেদস্বতন্ত্ৰ আস্তিক সম্প্ৰদায়ৰ নাম লিখা।

- (b) What is meant by Karma or Karmavada in Indian Philosophy ?

ভাৰতীয় দৰ্শনত কৰ্মবাদ বুলিলে কি বুজা ?

- (c) Mention any two of the three principal parts of the sacrifice (Yajña).

যজ্ঞৰ তিনিটা প্ৰধান অংগৰ ভিতৰৰ যিকোনো দুটা উল্লেখ কৰা।

E06FM 0019

3

Contd.

- (d) What do you mean by Tri-ratna (three jewels) in Jaina Philosophy ?

জৈন দৰ্শনত ত্ৰিৰত্ন বুলিলে কি বুজা ?

3. Answer the following questions :

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Write a short note on nature of Indian Philosophy. 5

ভাৰতীয় দৰ্শনৰ প্ৰকৃতি বা স্বৰূপৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।

- (b) In what sense the two words 'Āstika' and 'Nāstika' are used in Indian Philosophy ? Explain briefly. 5

কি অৰ্থত ভাৰতীয় দৰ্শনত 'আস্তিক' আৰু 'নাস্তিক' এই শব্দদুটা ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে ? চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

Or / নাইবা

Explain briefly any five kinds of Yajña.

যিকোনো পাঁচ প্ৰকাৰৰ যজ্ঞৰ বিষয়ে চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

E06FM 0019

4

- (c) Explain the basic concept of Brahman or Ultimate Reality as depicted in Upaniṣadic philosophy. 5

উপনিষদীয় দৰ্শনত চিত্ৰিত ব্ৰহ্ম বা পৰম সত্তাৰ মৌলিক ধাৰণা ব্যাখ্যা কৰা।

Or / নাইবা

Write a short note on the concept of liberation of Indian philosophy.

ভাৰতীয় দৰ্শনৰ মোক্ষ বা মুক্তিৰ ধাৰণাৰ ওপৰত এটি চমু টোকা যুগুত কৰা।

4. Answer **any one** of the following questions :

তলত দিয়া যিকোনো এটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Narrate the common characteristics of Indian Philosophy. 10

ভাৰতীয় দৰ্শনৰ সাধাৰণ বৈশিষ্ট্যসমূহ বহলাই আলোচনা কৰা।

- (b) Discuss broadly the classification of the schools of Indian Philosophy. 10

ভাৰতীয় দৰ্শনৰ সম্প্ৰদায়সমূহৰ শ্ৰেণিবিভাজন সম্পৰ্কে ব্যাপকভাৱে আলোচনা কৰা।

E06FM 0019

5

Contd.

5. Answer **any one** of the following questions :

তলৰ প্ৰশ্নৰ যিকোনো এটাৰ উত্তৰ কৰিবা :

- (a) How does 'Veda recognize Ṛta as a dynamic principle governing the universe ? Discuss critically. 10

বেদে ঋতক কেনেকৈ বিশ্ব পৰিচালিত এক গতিশীল নিয়ম হিচাপে স্বীকৃতি দিছে? বিচাৰাত্মক আলোচনা কৰা।

- (b) Discuss the concepts of Saguṇa Brahma and Nirguṇa Brahma of Upaniṣads. 5+5=10

উপনিষদৰ সগুণ ব্ৰহ্ম আৰু নিগুণ ব্ৰহ্মৰ ধাৰণা আলোচনা কৰা।

6. Answer **any one** of the following questions :

তলৰ প্ৰশ্নৰ যিকোনো এটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Discuss Bauddha theory of Nirvāna or liberation. 10

বৌদ্ধ দৰ্শনৰ নিৰ্বাণতত্ত্ব বা মুক্তিৰ ধাৰণা বৰ্ণনা কৰা।

E06FM 0019

6

- (b) What is bondage according to Nyāya-vaiśeṣika ? Critically examine the means of liberation as explained by them. 2+8=10

ন্যায়-বৈশেষিকৰ মতে, বন্ধন কাক বোলে ? তেওঁলোকে ব্যাখ্যা কৰা মোক্ষ লাভৰ উপায়ৰ বিষয়ে যৌক্তিক বিচাৰ কৰা।

E06FM 0019

7

1500